

Her er potentialerne for øget konkurrenceudsættelse i kommunerne

Der er i kommunerne et stort potentiale for at sende flere opgaver i udbud. Det gælder også de åbenlyst udbudseguede opgaver som tekniske opgaver og støttefunktioner, herunder vej- og parkopgaver og ejendomsdrift og -vedligehold. Flere udbud vil kunne frigøre ressourcer, som kommunerne kan bruge på deres kerneydelser.

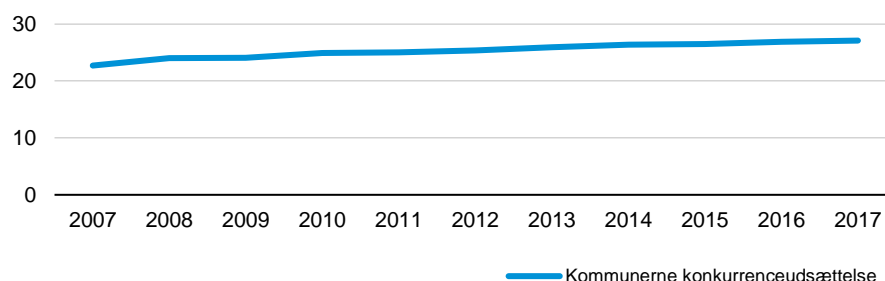
Stagnerende udvikling

Kommunerne konkurrenceudsætter i dag i gennemsnit 27,1 pct. af de udbudseguede opgaver. Tilsvarende blev 22,7 pct. af de udbudsseguede opgaver konkurrenceudsat i 2007, hvilket giver en stigning på 4,4 procentpoint over 10 år. I perioden 2007-2013 steg konkurrenceudsættelsen i gennemsnit 0,54 procentpoint årligt. Fra 2013-2017 er udviklingen aftaget til en gennemsnitlig årlig stigning på 0,29 procentpoint.

Stagnerende udvikling i konkurrenceudsættelsesgraden

Kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad

Pct.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI-beregninger

Stor variation mellem kommunerne

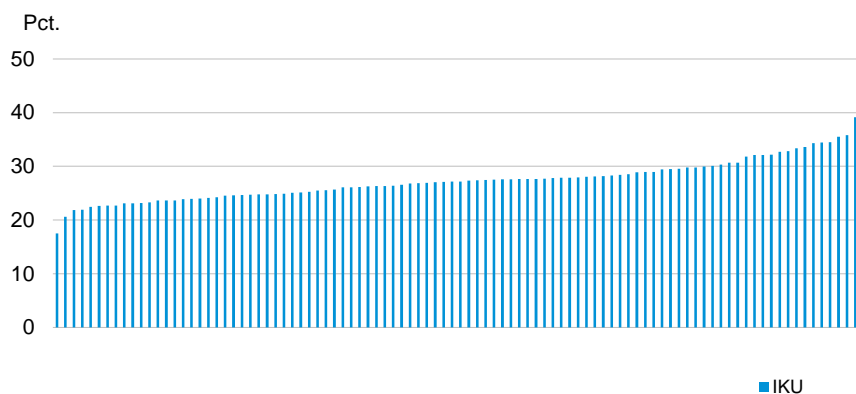
Der er stor variation imellem de enkelte kommuners konkurrenceudsættelse både samlet set og inden for de forskellige opgaveområder. Den store variation mellem kommunernes konkurrenceudsættelsegrad indikerer, at der er gode muligheder for at lære af andre kommuners erfaringer.

Samlet potentiale

Hvis kommunerne inden for hver hovedkonto konkurrenceudsætter det, der svarer til de 10 bedste kommuner (herefter *best practice*¹), vil konkurrenceudsættelsen stige til 41,9 pct. I kroner og øre vil det svare til konkurrence om opgaver for yderligere 34,8 mia. kr.

Betydelig forskel i kommunernes konkurrenceudsættelse

De 98 kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI-beregninger

Mulighed for yderligere konkurrence om 13,7 mia. kr.

Tekniske opgaver og støttefunktioner

På nuværende tidspunkt konkurrenceudsætter kommunerne i gennemsnit 30 pct. af opgaverne på det tekniske område og støttefunktioner, som dækker over hovedkonto 0, 2, 3 og 6. *Best practice* er 45,1 pct., hvilket svarer til en stigning på 50 pct. i forhold til den nuværende gennemsnitlige konkurrenceudsættelse. Hvis kommunerne øger deres brug af udbud til *best practice*, vil det svare til konkurrence om opgaver for yderligere 13,7 mia. kr.

¹ DI definerer *best practice* som gennemsnittet for de 10 kommuner, der inden for hver hovedkonto konkurrenceudsætter den største andel af de udbudsegnede opgaver. *Best practice* for den samlede IKU svarer til, at kommunerne for hver hovedkonto når op på *best practice*.

Stort potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse

IKU og *best practice* på tekniske opgaver og støttefunktioner

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI-beregninger

Stort potentiale for gevinster

På baggrund af tidligere undersøgelser vurderer DI, at kommunerne i gennemsnit kan opnå en bruttogeinst i størrelsesordenen 10-15 pct. ved at øge konkurrenceudsættelsen. Med udgangspunkt i det estimat samt omfanget af udbudseguede opgaver i 2017, vurderer DI, at kommunerne under ét kan opnå en samlet årlig geinst på 1,4-2,1 mia. kr., hvis de alle konkurrenceudsætter svarende til best practice, alene for de tekniske områder og støttefunktioner. De frigjorte midler kan kommunerne f.eks. benytte til at øge serviceniveauet, sænke skatterne eller hente økonomiske besparelser.

Tekniske opgaver

Kommunernes opgaver inden for byudvikling m.v. (hovedkonto 0²) samt transport og infrastruktur (hovedkonto 2³) betegnes som tekniske områder. I dag har kommunerne samlet konkurrenceudsat 50,4 pct. af de tekniske opgaver svarende til en værdi af 10 mia. kr.

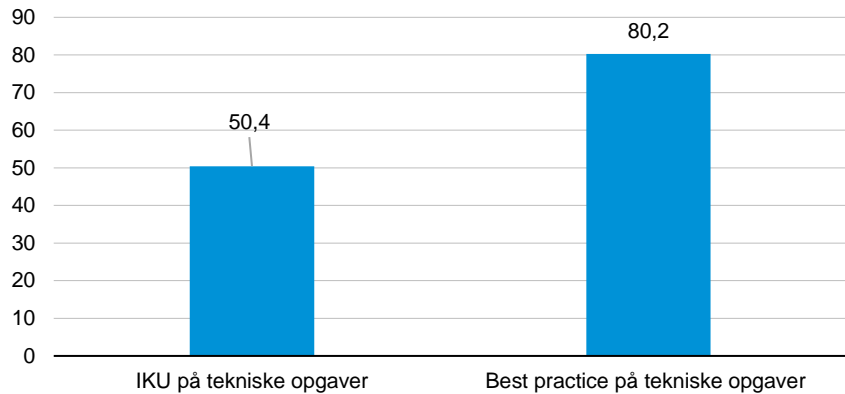
² På denne hovedkonto ligger naturbeskyttelse, kirkegårde, redningsberedskab og faste ejendomme. Det er funktioner som stadion og fritidsanlæg, grønne områder, boliger til flygtninge og miljøtilsyn, der er blandt de største poster.

³ På denne hovedkonto ligger kollektiv trafik, havne og kommunale veje. Det er poster vintertjeneste, vejvedligeholdelse, busdrift, parkering og driftsbygninger, der er blandt de største poster.

Potentialet for tekniske opgaver

IKU og best practice på tekniske opgaver

Pct.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI-beregninger

Best practice for konkurrenceudsættelse af tekniske opgaver er overordnet på 80,2 pct. Det vil sige den andel af de udbudsegneede opgaver som de 10 kommuner, der konkurrenceudsætter mest inden for hovedkonto 0 og 2. Hvis kommunerne alene øger deres brug af udbud på disse to områder til *best practice*, vil det svare til konkurrence om opgaver for yderligere 5,9 mia. kr.

Støttefunktioner

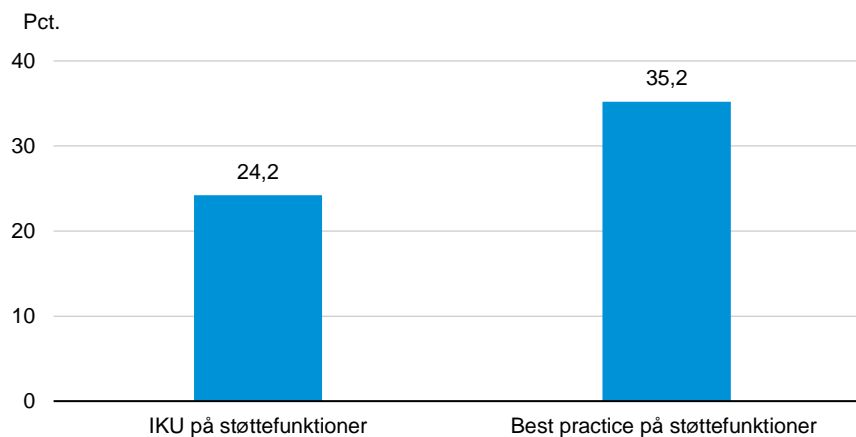
Kommunernes udbudsegneede opgaver inden for undervisning og kultur (hovedkonto 3⁴) og administration (hovedkonto 6⁵) kan i overvejende grad betegnes som støttefunktioner, idet der hovedsageligt er tale om udgifter, som er relateret til bygningsdrift, it og andre supportfunktioner. Kommunerne har overordnet set konkurrenceudsat 24,2 pct. af disse udbudsegneede opgaver, hvilket svarer til udbudte opgaver for 17 mia. kr.

⁴ På denne hovedkonto ligger folkeskolen, ungdomsuddannelser og kulturel virksomhed. Det er funktioner som drift og administration i folkeskolen og ungdomsuddannelser, biblioteker og museer, der er blandt de største poster blandt de udbudsegneede opgaver i denne kategori.

⁵ På denne hovedkonto ligger den administrative organisation, erhvervsudvikling og lønpuljer. Det er funktioner som fælles it og telefoni, administrationsbygninger, driften af udbetalingen af tjenstemandspensioner samt turisme, der er blandt de største poster.

Potentialet for støttefunktioner

IKU og best practice på støttefunktioner

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI-beregninger

Best practice er 35,2 pct. for støttefunktioner. Såfremt kommunerne også øger konkurrenceudsættelsen af støttefunktioner til *best practice*, vil det svare til konkurrence om opgaver for yderligere 7,8 mia. kr.

Velfærdsområder

Velfærdsopgaver

De to sidste områder er sundhed (hovedkonto 4⁶) og sociale opgaver (hovedkonto 5⁷) som går ind under kategorien "velfærdsområder", da disse typisk er mere borgernære. Det drejer sig om udgifter relateret til kommunernes sundheds-, beskæftigelses- og plejeindsats. Den nuværende konkurrenceudsættelse på velfærdsområdet er 25,2 pct., hvilket svarer til udbudte opgaver for 36 mia. kr.

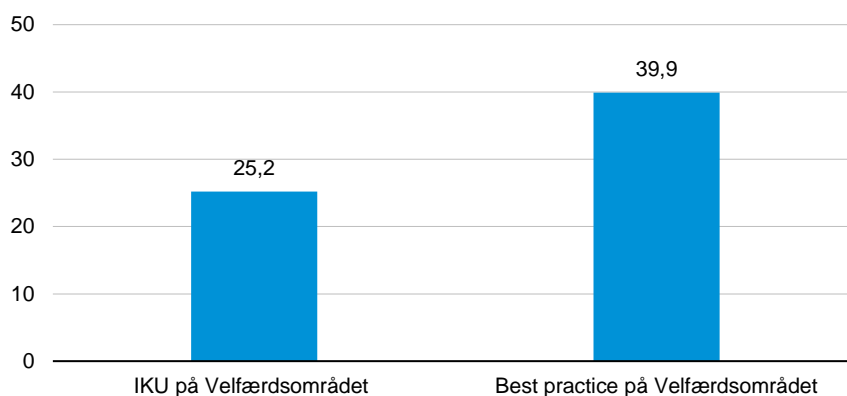
⁶ På denne hovedkonto ligger de kommunale sundhedsudgifter. Det er funktioner som genoptræning, tandpleje og sundhedsfremme, der er blandt de største poster.

⁷ På denne hovedkonto ligger aktivering, administration af førtidspension og kontanthjælp, dagtilbud, hjemmehjælp, tilbud til udlændinge samt unge og voksne med særlige behov. Det er funktioner som den personlige pleje og praktiske hjælp, opholdssteder til unge, administration af udbetaling af kontanthjælp og førtidspension, der er blandt de største poster på denne hovedkonto.

Potentialet for velfærdsområdet

IKU og best practice på Velfærdsområdet

Pct.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI-beregninger

Best practice for konkurrenceudsættelse af velfærdsopgaver er 39,9 pct. Hvis kommunerne øger deres brug af udbud på velfærdsområderne til *best practice* vil det svare til konkurrence om opgaver for yderligere 21,3 mia. kr.

Definition af IKU

Metode

Kommunernes konkurrenceudsættelse bliver målt ved Indikator for Konkurrenceudsættelse (IKU), som er fastsat af Økonomi- og Indenrigsministeriet. IKU'en beskriver forholdet mellem konkurrenceudsatte driftsopgaver og den samlede mængde af udbudsegne opgaver i en kommune. De konkurrenceudsatte opgaver består af de driftsopgaver, der varetages af private leverandører og kommunernes egne vundne bud.

Definition af best practice

DI definerer i denne analyse *best practice* som gennemsnittet for de 10 kommuner, der indenfor hver hovedkonto konkurrenceudsætter den største andel af de udbudsegne opgaver. *Best practice* for den samlede IKU svarer til, at kommunerne for hver hovedkonto når op på *best practice*.

Estimat af gevinstpotentiale

DI's vurdering af gevinsten er estimeret på baggrund af IKU-tallet. Potentialeberegningen består i at estimere den gevinst, som kommunerne kan opnå ved at øge konkurrenceudsættelsesgraden til *best practice*. I den sammenhæng vurderer DI, at kommunerne kan opnå en gevinst på 10-15 pct. af udgifterne ved at konkurrenceudsætte deres driftsopgaver. Denne antagelse bygger på eksisterende studier om økonomiske effekter af konkurrenceudsættelse – læs mere herom i [Dokumentation for potentiale ved konkurrenceudsættelse](#).